

Az indokolás további része a volt tanácsnok életével és pályájával foglalkozik és megállapítja, hogy Gyulavári vagyondí a háború alatt tulajdoni részben ingatlanokkal folytatott üzletkedésből szerezte. Azután megemlíti azt a törvényszakaszt, amely szerint az üzletkedők

nem kaphatnak többet birtokukért, mint a birtok eredeti vásárlási árát minden ártérítéssel nélkül.

Az ítélet óriási föltűnést keltett, Gyulavári egyébként nem nyugszik meg az ítéletben, amellyel elvesztette az egész vagyonát.

Ausztria állítólag fölmondja a magyar, csehszlovák és jugoszláv gazdasági szerződéseket.

Az osztrák kormány nagyobb kedvezményeket akar szomszédaitól.

Bécs, március 11. (A Délmagyarország bécsi tudósítójától.) Még érvénybe sem lépett a hosszú vajadás után végre megkötött osztrák-magyar gazdasági egyezmény, az osztrák kormány máris elégedetlen azokkal a kedvezményekkel, amelyeket a magyar kormány ebben az egyezményben az osztrák iparnak nyújtott és föl akarja mondani a szerződést. Egyidejűleg föl fogja mondani a Csehszlovákiával és Jugoszláviával kötött gazdasági egyezményeket is. Az osztrák kormánynak az a célja, hogy ezt a három szomszédos államot új tárgyalásokra kényszerítse és ezek során több kedvezményt biztosítson az osztrák iparcikkek számára. Amint a Délmagyarország bécsi tudósítója értesülései alapján jelentheti, az osztrák kormány szerint Magyarország vámtételei túlságosan magasak. Az osztrák-csehszlovák szerződés viszont, miként a tapasztalat mutatja, főként Csehszlovákia számára jelent hasznot. Az osztrák kormány hajlandó Csehszlovákiával szemben követeléseit mérsékelni, azonban azt kívánja, hogy ezzel szemben a csehek is tekintsenek el számos kedvezménytől, amelyeket a jelenleg érvényben levő egyezmény biztosít számukra. Az SHS királysággal fennálló gazdasági szerződést viszont az osztrák kormány azért akarja fölmondani, mivel a Jugoszláviával kötött megállapodás

ellenére a jugoszláv vámhatóságok olyan nagy nehézségeket gördítenek az osztrák behozatal elé, hogy egyre több osztrák cég szünteti be a jugoszláviába irányuló exportot.

A három szomszédos állammal fennálló egyezmények fölbontása összefüggésben van avval az új gazdaságpolitikával, amelyről az osztrák kormány már hetek óta tárgyalásokat folytat az osztrák ipar és kereskedelem képviselőivel.

Habár az elmúlt évben a kereskedelmi mérleg lényegesen javult, az osztrák kormány még mindig nem elégedett és a passzívum további csökkentésére törekedik. A múlt évben a kereskedelmi mérleg passzívuma 935 millió schillinget tett ki az 1924. évi 1486 millió schilling passzívummal szemben. Az osztrák kormány szerint az utódállamok elzárkózó és minden kedvezményt megtagadó magatartása képezi akadályát az osztrák export fejlődésének és ezzel a kereskedelmi mérleg javulásának, miért is az osztrák kormány kénytelen nemcsak a Csehszlovákiával és Jugoszláviával fennálló, de a csak most megkötött magyar szerződést is a közel jövőben fölmondani.

A szerződések fölmondásáról most folynak a tanácskozások a kereskedelmi és a külügyminisztériumokban.

Mi az eredménye a Somogyi- és Aigner-telepi népi iskolák építési pályázatának.

Gerő Béla és Breier Imre ajánlatai a legolcsóbbak.

A város törvényhatósági bizottsága, mint ismeretes, még az elmúlt évben elhatározta, hogy a Somogyi-telepre és az Aigner-telepre népi iskolát épít. A két telepi iskola építéséhez a kultuszminiszter annak idején tekintélyes állami hozzájárulást is ígért a városnak, majd később pontosan meghatározta a hozzájárulás maximumát. Eszerint a kormány az iskolák építési költségeinek — a fűtődíjak és a nap-számok leszámlálásával — a felét vállalja magára. Ez a hozzájárulás azonban nem haladhatja meg a hatszázmillió koronát.

A város tanácsa a közgyűlés határozata alapján elkészítette a mérnöki hivattal az iskolák tervrajzait és költségvetését és annak alapján kiírta a pályázatot. A versenytárgyaláson a két iskola építésére tizenkilenc ajánlatot adtak be. Az árlejtési bizottság javaslatát a csütörtöki tanácsülés elé terjesztette Bokor Pál helyettes polgármester. A javaslat szerint az Aigner-telepi iskola építésére Gerő Béla tette a legelőnyösebb ajánlatot. 543 millió koronáért vállalkozik az iskola fölépítésére. A Somogyi-telepi iskola építését Breier Imre vállalja a legolcsóbban, 1,013 millió koronáért. A tanács a bizottság ajánlata alapján úgy határozott, hogy a két legolcsóbb ajánlattevőnek adja ki a munkát, határozatának végrehajtását azonban fölfüggeszti mindaddig, amíg azt a kultuszminiszter jóvá nem hagyja. A kultuszminiszter ugyanis annak idején közölte a város hatóságával, hogy az állami hozzájárulást csakis akkor utalja ki, ha a versenytárgyalás eredményét neki bemutatják és azt ő jóváhagyja.

A tanács megbízta Berenczey Domokos műszaki főtanácsost, a mérnöki hivatal vezetőjét, hogy a tanács határozatát az összes iratokkal együtt személyesen vigye föl a kultuszminiszterhez és szerezze meg a lehető legelőnyösebbben a jóváhagyást. Megbízta a tanács a műszaki főtanácsost azzal is, hogy kísérelje meg az állami szubvencionál legalább hatszázmillióra való fölemelését.

A tanács megbízta Berenczey Domokos műszaki főtanácsost, a mérnöki hivatal vezetőjét, hogy a tanács határozatát az összes iratokkal együtt személyesen vigye föl a kultuszminiszterhez és szerezze meg a lehető legelőnyösebbben a jóváhagyást. Megbízta a tanács a műszaki főtanácsost azzal is, hogy kísérelje meg az állami szubvencionál legalább hatszázmillióra való fölemelését.

Pénzürték és infláció.

Dr. Kováts Ferenc egyetemi tanár előadása a kereskedelmi és iparkamarában.

Dr. Kováts Ferenc egyetemi tanár nagy érdeklődés mellett tartotta meg csütörtökön szabad előadását a kamarában „Pénzürték és infláció” címen. Wimmer Fülöp kamarai elnök meglepő szavakkal üdvözölte és kérte előadásának megtartására Kováts professzort, aki erre tapsok között megkezdte beszédét.

Annak előrebocsátása után, hogy előadásának témáját annak nemcsak hazai, de internacionális elsőrangú közgazdasági aktualitására való tekintettel választotta meg, kijelenti, hogy örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy mint az elvont elmélet művelője beszélhessen a közgazdasági gyakorlat nagytapasztalású egyéniségeihez. Kifejti, hogy miért szükséges az elméleti megismerés.

Inflációnak a forgalomba jutó pénzmennyiség gyors és nagyarányú szaporítását nevezzük, amelynek árszaporodás nem volt az előzménye, tehát árutömeg és pénz értékösszegei közötti egyensúly rövidebb-hosszabb időre fölbillen. Elméletileg kétféle infláció le-

hetséges: fémpénz- (tényleges) és papírpénz- vagy fedezetlen bankjegy- (névleges) infláció. A tényleges infláció (péld. a skandináv államok „aranyplethorája” a háború alatt és után) hatásai aránylag enyhék és célszerű pénzügyi intézkedésekkel ellensúlyozhatók, illetve megszüntethetők. Másképpen állunk a névleges infláció eseteivel szemben, amelyeknek főként az illető államnak hosszú időn át fölből ott pénzügyi egyensúlyában és az ezáltal beálló krónikus államháztartási deficitben kell keresnünk, mely állapot nagymennyiségű papírpénz vagy be nem váltható bankjegy kibocsátásához vezet. A piaci törvények hatása alatt a forgalomba jutott papírpénztömeg értéke a forgalom lebonyolítására szükséges értékösszegre lesz lepasszíva, aminek következtében a pénzértékesség rohamosan és fölláthatóhatalanul csökken. A csökkenés gyakran erősebb, mint a pénzszerzés, úgy hogy nemcsak viszonylagos, de általános drágaság is áll be.

Az infláció azonban nemcsak pénzvilágot

idéz elő, de tőke- és vagyonvilágot is, mert a pénz a jelenkorban nemcsak fizetési és csereszak, valamint értékmérő, de tőkeképző és vagyonkifejező eszköz is. A polgári vagyonosságban és pedig nemcsak az ugynevezett járadékosok osztályában, de a termelői ágazatok önálló képviselőinél is nagymértű eltulodásokat idéz elő. Az infláció leg súlyosabb hatása a nemzeti munka hozadékának apaszása, ami a nemzeti tőke elértéktelenedésének és a piac összezsugorodásának a következménye. Hosszabb ideig tartó inflációs korszakban gazdasági s különösen piaci bizonytalanság keletkezik, amely egyrészt kaillinárius „közgazdák” tenyésztéséhez vezet, másrészt váratlan és súlyos veszteségekkel sújtja a legális kereskedelmet, az ipari és az őstermelést. A hitelviszonyok megzavarodnak, a bizonytalanság és bizalmatlanság egyre nő, a forgalom nagysága és gyorsasága csökken, a tőkeberuházások és pótlások mindinkább elmaradnak.

Az inflációs tünetek helyes megértéséhez céljából szükséges a pénzülmélet revízióját meg-ejteni. Minden azon fordul meg, hogy mi állapítja meg a pénz értékét, s hogy milyen összefüggés van pénzérték és a pénz vásárló képessége között? Előadó röviden ismerteti a legfontosabb pénzülméleteket (nominalistikus és metallisztikus elm.) s kifejti az értékmérés funkciójának, valamint a pénzes cserének elméleti alapjait. Pénzanyag csak értékmérésre és vagyonerő-kifejezésre alkalmas anyag lehet, ezidőszert kizárólag az arany (semmi esetre sem az ezüst).

Akár a munkaelméletnek, akár a határhaszon elméletnek alapján állunk, minden esetben a nominalistikus pénzülmélet elvetéséhez kell jutnunk, aminthogy legújabb gazdasági műtünk tanulságai a metallisztikus elméletnek adtak igazat. Papi pénz csak igen szűk korlátok között teljesíthet szabatosan pénzfunkciókat (mint quasi váltópénzt). A nemzeti tőke csak állított munkával s nem értéktelen papírdarabok szaporításával teremthető meg (papírból nem termelhetünk aranyat!). Hazánk gazdasági körülményei nagy munkafüladatok nehezedeak s előadó annak a reménynek a kifejezésével végzi előadását, hogy a szepedi Ipar- és Kereskedelmi Kamara tagjai ebből a munkából buzgón és becsületesen vevén ki részüket, eredményesen fognak közreműködni hazánk gazdasági talpraállításánál, az infáció okozta károk jóváértelénél.

A tanulságos előadásért Wimmer Fülöp elnök köszönetet mondott; a közönség tapsokkal fejezte ki hálás köszönetét.

Divat kalapok és angol sapkák, botok, ernyők legolcsóbban a Nemzeti Áruházban, Kárász ucca és Kölcsey ucca sarok.

Hétfőn és kedden viszontlátjuk egymást

Zoro Huru

A két molnárlegény

Bécsi utamról hazaérkeztem. Felhivom igen tisztelt vásárlóközönségem figyelmét legújabb női 600

kalapmodelljeimre.
Steiner Sománé Iskola ucca 21.
Telefon: 13-55.

Ha örömet akar

szeretni hozzátartozóinak, úgy szeressen be egy valódi „S emens-Schuckert” villamos vasalót, melynek fogyasztása nem drágább a szénvasalónál és nincs többé fejfájás!

Kizárólag kapható **Fonyó Soma** csillárraktárban Kölcsey ucca 4 2 évi jótállás mellett! 435

Az aranyágy az „Élet tékozlói” testvérfilmje

hétfőtől a Korzóban.